

Llywodraeth Cymru
Dogfen Ymgynghori

Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol

Dangosyddion Cenedlaethol Drafft ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol

Dyddiad cyhoeddi: Rhagfyr 2018
Camau i'w cymryd: 29 Mawrth 2019

Trosolwg

Rydym am wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru er mwyn creu cenedl a chymdeithas sy'n llewyrchus, yn gydlynus, yn iachach ac yn fwy cyfartal. All hynny ddim ond digwydd os bydd unigolion a grwpiau yn ein cymunedau'n gallu byw heb drais a chamdriniaeth.

Ar 29 Ebrill 2015, daeth Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015 (y Ddeddf) i rym. Nod y ddeddfwriaeth yw gwella ymateb y sector cyhoeddus yng Nghymru i gamdriniaeth a thrais o'r fath a bu'n destun craffu trylwyr drwy'r broses ddeddfwriaethol.

Yn ystod 2018, mae Llywodraeth Cymru, gyda chymorth y Cynghorwyr Cenedlaethol ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol a rhanddeiliaid allanol y Sector Arbenigol Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol, wedi bod yn datblygu cyfres o Ddangosyddion Cenedlaethol i Gymru a fydd yn mesur cynnydd yn erbyn diben y Ddeddf.

Roedd y gwaith hwn yn adeiladu ar sail y gwaith datblygu cynnar a wnaed gan Grŵp Gorchwyl a Gorffen y Dangosyddion Cenedlaethol yn 2016, dan arweiniad y Cynghorydd Cenedlaethol blaenorol.

Mae'r ddogfen hon yn amlinellu ein cynigion drafft ar gyfer rhestr o ddangosyddion cenedlaethol ar drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol a sut y gallwch gyflwyno eich safbwyntiau arnynt. Dyma'r cam cyntaf tuag at nodi cyfres gyflawn, gynhwysol a chadarn o Ddangosyddion Cenedlaethol.

Mae'r hyn y gellir ei gynnwys yn y Dangosyddion Cenedlaethol wedi'i gyfyngu gan y data sydd ar gael i'w mesur yn ei erbyn. Yn rhan o'n hymgyngoriad ar y dangosyddion, felly, byddwn yn ceisio cael gwybod a oes rhagor o ffynonellau data nad ydym eto wedi'u nodi, neu a allwn ddatblygu ffynonellau data newydd i'w cynnwys yn y Dangosyddion Cenedlaethol yn y dyfodol.

Sut i ymateb

Ymgynghoriad ysgrifenedig, electronig yw hwn. Ceir cwestiynau ar ddiwedd y ddogfen hon. Mae'r cwestiynau wedi'u crynhoi mewn Holiadur yn Atodiad A.

Os ydych yn cynnig dangosydd diwygiedig neu ddangosydd sy'n disodli un o'r dangosyddion a gynigir yn y ddogfen hon defnyddiwch y ffurflen sydd yn Atodiad B.

Anfonwch eich ymatebion drwy e-bost neu'r post i'r cyfeiriadau isod:

Manylion cysylltu:

Tîm Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol
Yr Is-adran Gymunedau
Llywodraeth Cymru
Swyddfa Merthyr Tudful
Rhydycar
Merthyr Tudful
CF48 1UZ
e-bost: VAWDASV.LlywodraethCymru-
WelshGovernment@gov.wales

**Rhagor o
wybodaeth
a
dogfennau
cysylltiedig**

Gellir gwneud cais am fersiynau o'r ddogfen hon mewn print bras, mewn Braille neu mewn ieithoedd eraill.

Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015:
<http://www.legislation.gov.uk/cy/anaw/2015/3/contents/enacted>

Strategaeth Genedlaethol ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol:
<https://gov.wales/docs/dsjlg/publications/commsafety/161104-national-strategy-cy-v1.pdf>

Fframwaith Cyflawni Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol:
<https://gov.wales/docs/dsjlg/publications/commsafety/181716-vawdasv-delivery-framework-cy.pdf>

**Manylion
Cysylltu**

I gael mwy o wybodaeth anfonwch e-bost at:
VAWDASV.LlywodraethCymru-WelshGovernment@gov.wales

Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol

Llywodraeth Cymru fydd y rheolydd data ar gyfer unrhyw ddata personol a ddarperir gennych wrth ichi ymateb i'r ymgynghoriad. Mae gan Weinidogion Cymru bwerau statudol y byddant yn dibynnu arnynt i brosesu'r data personol hyn a fydd yn eu galluogi i wneud penderfyniadau cytbwys ynghylch sut y maent yn cyflawni eu swyddogaethau cyhoeddus. Bydd unrhyw ymateb a anfonwch atom yn cael ei weld yn llawn gan staff Llywodraeth Cymru sy'n gweithio ar y materion y mae'r ymgynghoriad hwn yn ymwneud â nhw neu sy'n cynllunio ymgynghoriadau ar gyfer y dyfodol. Pan fo Llywodraeth Cymru yn cynnal dadansoddiad pellach o'r ymatebion i ymgynghoriad, yna gall trydydd parti achrededig (e.e. sefydliad ymchwil neu gwmni ymgynghori) gael ei gomisiynu i wneud y gwaith hwn. Ymgymmerir â gwaith o'r fath dim ond o dan contract. Mae telerau ac amodau safonol Llywodraeth Cymru ar gyfer contractau o'r fath yn nodi gofynion caeth ar gyfer prosesu a cadw data personol yn ddiogel.

Er mwyn dangos bod yr ymgynghoriad wedi'i gynnal yn briodol, mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu cyhoeddi crynodeb o'r ymatebion i'r ddogfen hon. Mae'n bosibl hefyd y byddwn yn cyhoeddi'r ymatebion yn llawn. Fel arfer, bydd enw a chyfeiriad (neu ran o gyfeiriad) yr unigolyn neu'r sefydliad a anfonodd yr ymateb yn cael eu cyhoeddi gyda'r ymateb. Os nad ydych yn dymuno i'ch enw a'ch cyfeiriad gael eu cyhoeddi, rhowch wybod inni yn ysgrifenedig wrth anfon eich ymateb. Byddwn wedyn yn cuddio'ch manylion cyn cyhoeddi'ch ymateb.

Dylech hefyd fod yn ymwybodol o'n cyfrifoldebau o dan ddeddfwriaeth Rhyddid Gwybodaeth

Os caiff eich manylion chi eu cyhoeddi fel rhan o'r ymateb i'r ymgynghoriad, caiff yr adroddiadau hyn eu cadw am gyfnod amhenodol. Ni fydd gweddill eich data a gedwir fel arall gan Lywodraeth Cymru yn cael eu cadw am fwy na thair blynedd.

Eich hawliau

O dan y ddeddfwriaeth diogelu data, mae gennych yr hawl:

- i wybod am y data personol a gedwir amdanoch chi a'u gweld
- i'w gwneud yn ofynnol inni gywiro gwallau yn y data hynny
- (o dan rai amgylchiadau) i wrthwynebu neu gyfyngu ar brosesu'r data
- (o dan rai amgylchiadau) i'ch data gael eu 'dileu'
- (o dan rai amgylchiadau) i gludadwyedd data
- i gyflwyno cwyn i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (SCG), ein rheoleiddiwr annibynnol ar gyfer diogelu data.

I gael rhagor o fanylion am yr wybodaeth y mae Llywodraeth Cymru yn ei chadw ac am y defnydd a wneir ohoni, neu os ydych am arfer eich hawliau o dan y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol, gweler y manylion cyswllt isod:

Y Swyddog Diogelu Data:
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
CAERDYDD,
CF10 3NQ

e-bost:

Data.ProtectionOfficer@llyw.cymru

Dyma fanylion cyswllt Swyddfa'r
Comisiynydd Gwybodaeth:
Wycliffe House
Water Lane
Wilmslow
Cheshire
SK9 5AF
Ffôn: 01625 545 745 neu
0303 123 1113
Gwefan: <https://ico.org.uk/>

Rhagair

- Os oes angen, gallwch gynnwys Rhagair a fydd yn rhoi cyflwyniad i'r ymgynghoriad gan y Gweinidog, ac ati. Os nad oes angen yr adran hon, dilëwch hi.
- Ar ôl y rhagair, dylid rhoi crynodeb byr – heb fod yn hwy na thair tudalen – cyn y cwestiynau.

Rhowch bennawd yn gofyn - beth yw'r prif faterion? - neu rywbeth tebyg

Beth sydd dan sylw yn yr ymgynghoriad hwn? Os oes materion sy'n gwrthdaro â'i gilydd, nodwch nhw'n gryno. Os oes angen, rhowch ddolenni gwe/cyfeiriadau tudalen manwl at atodiadau manylach ynglŷn â'r ymgynghoriad.

Rhowch bennawd yn gofyn – ble'r ydym ni nawr? – neu rywbeth tebyg

Beth yw'r sefyllfa bresennol? Rhowch ddolenni gwe neu gyfeiriadau tudalen os oes angen.

Rhowch bennawd yn ymwneud â'r dystiolaeth o blaid newid

Pam rydyn ni'n cynnig newid? Rhowch ddolenni gwe neu gyfeiriadau tudalen os oes angen.

Rhowch bennawd ar gyfer y cynigion

- Pa newidiadau penodol rydyn ni'n eu cynnig?
- Pa opsiynau rydyn ni'n eu hystyried?
- Beth yw'r canlyniadau rydyn ni'n eu disgwyl?
- Rhowch ddolenni gwe neu gyfeiriadau tudalen os oes angen.
- Mae pwyntiau bwled yn syniad da

1. Beth yw pwnc trafod yr ymgynghoriad?

Cefndir

Mae camau breision wedi'u cymryd ers cyflwyno'r Ddeddf i wella'r ffordd rydym yn gweithio gyda phobl y mae trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn effeithio arnynt. Mae gwaith amlasiantaeth yn beth cyffredin ac mae trydydd sector arbenigol sy'n gryf ac wedi'i broffesiynoli yn gweithio ochr yn ochr â'r sector cyhoeddus i ddarparu gwasanaethau hanfodol ledled Cymru.

Cyhoeddwyd y Strategaeth Genedlaethol ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol, sy'n cyflawni'r gofynion yn adran 3 o'r Ddeddf, yn 2016 ac mae'n adeiladu ar ein cynnydd ar y cyd hyd yma, ac yn blaenoriaethu darpariaeth ym meysydd atal, diogelu, a darparu cymorth, yn unol â diben y Ddeddf.

Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol a byrddau iechyd lleol i baratoi a chyhoeddi strategaethau lleol ar y cyd i fynd i'r afael â thrais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol.

Mae'r Strategaeth Genedlaethol ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol yn amlinellu'r chwe amcan y mae Gweinidogion Cymru'n disgwyl eu cyflawni erbyn mis Tachwedd 2021 ac maent wedi'u trefnu i fod yn gyson â chyflawni diben y Ddeddf, sef gwella:

Trefniadau ar gyfer **Atal** trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol

Amcan 1: Cynyddu ymwybyddiaeth a herio agweddau ynghylch trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol ar draws poblogaeth Cymru

Amcan 2: Cynyddu ymwybyddiaeth plant a phobl ifanc o bwysigrwydd perthnasoddi diogel, cyfartal ac iach a'r ffaith fod ymddygiad camdriniol yn anghywir bob amser

Amcan 3: Mwy o ffocws ar ddwyn cyflawnwyr i gyfrif, a darparu ymyriadau a chymorth iddynt newid eu hymddygiad gyda phwyslais ar ddiogelwch y dioddefwr

Amcan 4: Rhoi blaenoriaeth i ymyrryd yn gynnar ac atal

Trefniadau ar gyfer **Amddiffyn** dioddefwyr trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol

Amcan 5: Hyfforddi gweithwyr proffesiynol perthnasol i ddarparu ymatebion effeithiol, amserol a phriodol i ddioddefwyr a goroeswyr

Cymorth i bobl y mae trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn effeithio arnynt

Amcan 6: Rhoi mynediad cyfartal i ddioddefwyr at wasanaethau ledled Cymru, a'r rheini'n wasanaethau holistaidd o ansawdd uchel y darperir adnoddau priodol ar eu

cyfer, sy'n seiliedig ar gryfderau, sy'n cael eu harwain gan anghenion ac sy'n ymatebol i rywedd

Er mwyn i ni allu cyflawni'r amcanion hyn ar y cyd mae angen ffordd o fesur cynnydd er mwyn i ni i gyd allu gweld a yw pethau'n gwella i Gymru gyfan. Dyna pam y mae'r Ddeddf yn gosod gofyniad cyfreithiol ar Weinidogion Cymru i bennu dangosyddion cenedlaethol. Mae'n rhaid i'r dangosyddion hyn gael eu "cymhwysu at y diben o fesur cynnydd tuag at gyflawni diben y Ddeddf hon".

Gellir eu mynegi fel gwerth neu nodwedd y gellir eu mesur yn feintiol (e.e. rhif) neu'n ansoddol (e.e. ansawdd rhywbeth) yn erbyn canlyniad penodol. Gallant hefyd fod yn fesuradwy mewn perthynas â Chymru neu unrhyw ran o Gymru.

Gweinidogion Cymru sy'n pennu'r dangosyddion, maent yn adlewyrchu Cymru gyfan a byddant yn ein galluogi i ddeall y cyfraniad y mae pawb yn ei wneud. Mae'r ddogfen yn amlinellu'r cynigion drafft ar gyfer dangosyddion cenedlaethol ar drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yng Nghymru, y meini prawf a ddefnyddiwyd i nodi dangosyddion posib (mae'r rhain ar gael yn Adran 3 y ddogfen hon) a sut y gallwch gymryd rhan.

Mae'r ymgynghoriad hefyd yn gyfle i awgrymu gwelliannau i'r dangosyddion a/neu'r mesurau a gynigir a sut i awgrymu dangosyddion a/neu fesurau amgen.

Os hoffech gynnig dangosydd ychwanegol rydym wedi darparu templed i chi ei gwblhau. Bydd angen i chi egluro'n glir y rhesymau pam mai'r dangosydd rydych chi wedi'i gynnig sy'n mesur y Ddeddf orau a pham y byddai'n disodli neu'n gwella dangosydd a gynigir. Bydd hyn yn ein helpu i sicrhau bod y dangosyddion a bennir yn y pen draw yn gyfyngedig o ran nifer, yn gydlynol ac yn rhai y gall cyrff cyhoeddus eu defnyddio. Bydd cadw'r nifer yn rhesymol (h.y. o leiaf un a hyd at dri dangosydd i bob amcan) yn helpu'r cyhoedd i weld a yw'r 6 amcan a bennwyd yn cael eu cyflawni. Fe'ch anogir yn gryf i gyfeirio at yr egwyddorion datblygu a nodir yn Adran 2 a'r meini prawf datblygu a nodir yn Adran 3.

1.1 Sut y bydd y dangosyddion yn cael eu defnyddio?

Mae'r dangosyddion yn ffordd bwysig o fesur y cynnydd a wneir tuag at gyflawni diben y Ddeddf ledled Cymru gyfan. Bydd Llywodraeth Cymru'n cyhoeddi adroddiad bob blwyddyn ar y cynnydd yng Nghymru tuag at gyflawni'r 6 amcan, gan ddefnyddio'r dangosyddion cenedlaethol. Dyma'r 'Adroddiad Blynyddol ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol', a chyhoeddir y cyntaf o'r rhain yn y flwyddyn ariannol ar ôl cyhoeddi'r dangosyddion cenedlaethol. Bwriedir cyhoeddi'r adroddiad hwn o dan y Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau Swyddogol.

2. Egwyddorion Datblygu'r Dangosyddion Cenedlaethol

Un o'r egwyddorion allweddol wrth ddatblygu'r dangosyddion cenedlaethol yw sicrhau eu bod yn cyd-fynd â'r Dangosyddion Llesiant a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, a'u bod yn mynd law yn llaw â nhw. Er mwyn datblygu set gydlynol a chyson o ddangosyddion, cytunwyd y byddai egwyddorion arweiniol wrth wraidd y gwaith datblygu. Mae'r egwyddorion isod yn seiliedig ar y gwaith a wnaed ar ran Gweinidogion Cymru wrth i'r Sefydliad Polisi Cyhoeddus i Gymru

ddatblygu'r Dangosyddion Llesiant, ond nid ydynt yn dyblygu'r gwaith hwnnw'n llwyr. Defnyddiodd eu gwaith dystiolaeth ryngwladol a oedd yn tynnu sylw at yr her o ran cynllunio dangosyddion effeithiol.

2.1 Egwyddorion ar gyfer mesur y peth iawn

Dylai'r dangosyddion fesur canlyniadau.
Dylai'r canlyniadau olygu rhywbeth i'r cyhoedd a bod yn bwysig iddynt.
Dylid pennu nifer cyfyngedig o Ganlyniadau a Dangosyddion: dim mwy na 6 phrif ganlyniad a dim mwy na 4 dangosydd i bob canlyniad.
Dylai'r dangosyddion ffurfio cyfres gydlynol y gellir ei chyfiawnhau ar sail rhesymeg a naratif ar gyfer yr hyn y mae'n ei olygu i Gymru.
Mae angen i'r canlyniadau gyd-fynd â dangosyddion/fframweithiau canlyniadau cenedlaethol.
Mae'r dangosyddion yn ymdrin â phob math o drais yn erbyn menywod, trais ar sail rhywedd, cam-drin domestig a thrais rhywiol fel y'u diffinnir yn Neddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015.

2.2 Egwyddorion ar gyfer mesur y ffordd iawn

Cyfathrebu'n Effeithiol	Dylai fod yn bosib crynhoi'n fras yr hyn y mae'r dangosyddion yn ei fesur mewn ffordd y bydd y cyhoedd yn ei deall yn syth.
	Dylai'r dangosyddion olygu bod modd gwneud cymariaethau dros amser. Dylai'r cymariaethau fod yn ddilys hyd yn oed wrth i bolisiau neu ddulliau o gasglu data newid, dylai ffynonellau diogel o ddata fod ar gael a dylai gwerth y dangosydd allu newid dros amser.
	Mae angen i bob cynulleidfa gredu bod y dangosydd mewn gwirionedd yn mesur y canlyniadau'n effeithiol ac yn ddibynadwy, a dylai gwahanol grwpiau ddeall y dangosydd yn yr un ffordd. Gall fod yn fesuradwy mewn perthynas â Chymru neu unrhyw ran o Gymru.
	Mae'n rhaid i'r dangosyddion ddarparu gwybodaeth gyfoes, a hynny'n ddigon aml, er mwyn gallu llunio barn am gynnydd a rhoi camau priodol ar waith.
	Mae'n rhaid dewis a chynllunio'r dangosyddion er mwyn peidio ag annog camau sy'n gwella'r dangosydd ar draul y canlyniadau ehangach.
Cywirdeb	Lle y defnyddir data o arolygon, dylid dangos bod yr ymatebwyr yn rhoi atebion cyson i'r cwestiwn ar wahanol adegau.
	Ni ddylai'r dangosyddion fod yn seiliedig ar samplau y mae ystadegwyr yn barnu eu bod yn rhy fach i gyfiawnhau casgliadau am y canlyniad sy'n cael ei fesur.
	Lle y bo modd, dylai'r dangosyddion gynnwys Ystadegau Swyddogol sydd ar gael eisoes, neu sydd o leiaf wedi'u profi ac y cafwyd eu bod yn briodol at ddibenion dadansoddi.

	Gall ffynonellau'r data newid i sicrhau bod y data mwyaf cywir ar gael yn ystod oes y dangosyddion hyn.
Cydbwysedd	Dylai'r gyfres gyfan gynnwys dangosyddion goddrychol yn ogystal â rhai gwrthrychol.
	Gall y gyfres gyfan gynnwys dangosyddion sy'n seiliedig ar ddata ansoddol yn ogystal â meintiol.
Dichonoldeb	Mae'n dda o beth bod y data ar gael, ond nid yn hanfodol. Ystyrir casglu data o'r newydd os yw cwmpas y data sydd ar gael yn annigonol a/neu os yw'n anghyson.

3. Y Meini Prawf ar gyfer Datblygu Dangosyddion Cenedlaethol

Rydym wedi defnyddio'r egwyddorion uchod i gynllunio ac i ddefnyddio'r meini prawf isod sy'n sail i'n holl waith i ddatblygu ein dangosyddion cenedlaethol yng nghyswllt y Ddeddf.

3.1 Nodi nifer fach o ddangosyddion perthnasol

Rydym am sicrhau ein bod yn mesur yr agweddau pwysicaf a fydd yn ein galluogi i ddeall y cynnydd a wneir yng Nghymru a mynegi hynny.

3.2 Mesurau sy'n ystyrlon

Dylai'r dangosyddion ddod â data cymhleth ynghyd ar ffurf sy'n ystyrlon i bobl sy'n gweithio yn y maes, llunwyr polisi a'r cyhoedd. Dylai'r dangosyddion lywio a dylanwadu ar benderfyniadau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol ynghylch strategaeth, polisi a darpariaeth gwasanaethau yn unol â diben y Ddeddf a byddant yn seiliedig ar y 3 colofn sydd ynddi;

Atal	Mae trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn cael eu hatal lle bynnag y bo modd a cheir adnabod ac ymyrraeth gynnar i gyfyngu ar y niwed i ddiodefyrwyr a goroeswyr.
Amddiffyn	Mae prosesau addas ac effeithiol ar waith i amddiffyn pob unigolyn sy'n dioddef trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol.
Cymorth	Gall unigolion sy'n dioddef unrhyw fath o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol gael cymorth priodol o safon uchel ble bynnag y maent yng Nghymru.

3.3 Dylent fod yn gydlynol a chyd-fynd â'i gilydd

Dylai'r dangosyddion fod yn gyson ac yn gydlynol, ac yn ogystal â chefnogi ei gilydd, dylent gyfrannu at y Nodau Llesiant ehangach a geir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a rhoi'r egwyddorion datblygu cynaliadwy (pum ffordd o weithio) ar waith. Wrth ystyried a yw'r dangosyddion yn cyd-fynd â'r egwyddor honno dylem ystyried:

Integreiddio	Mae'r dangosyddion yn helpu i fesur cynnydd yn erbyn mwy nag un golofn, yn ddelfrydol dros fwy nag un fframwaith perfformiad neu faes polisi ac yn cefnogi gwaith integredig ar draws cyrff cyhoeddus.
Atal	A yw'r dangosydd yn ein helpu i weld a ydym yn mynd i'r afael ag achosion sylfaenol trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol?
Hirdymor	Bydd y dangosydd yn berthnasol am y 5 mlynedd nesaf ac yn dylanwadu ar lunwyr polisi, comisiynwyr a darparwyr gwasanaethau wrth iddynt wneud penderfyniadau i helpu i leihau trais domestig yn y tymor hir.
Cydweithio	Mae angen i'r dangosyddion sbarduno trafodaeth â phartneriaid gan arwain at gydweithio i fynd i'r afael â'r achosion sylfaenol.
Cynnwys	Mae angen i'r dangosyddion fesur pob math o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol ac mae'n rhaid iddynt fod wedi'u datblygu gyda rhanddeiliaid allweddol. Bydd yr ymgynghoriad hwn yn sicrhau ein bod yn meithrin cyswllt â'r holl garfanau a chanddynt fuddiant ledled Cymru ac yn eu cynnwys wrth ddatblygu'r dangosyddion.

3.4 Data gweinyddol a data o arolygon

Dylai'r dangosyddion gynnwys data gweinyddol a data o arolygon. Dylid casglu data gweinyddol yn ystod gwaith arferol yr holl asiantaethau / gwasanaethau sy'n cynorthwyo ddiodefwr trais ar sail rhywedd e.e. gwasanaethau cyhoeddus, cyfiawnder troseddol a gwasanaethau cymorth arbenigol. Dylid defnyddio data gweinyddol i ddatblygu gwybodaeth ynghylch anghenion unigol, gwelliannau i wasanaethau ac effaith y ddarpariaeth.

Mae data o arolygon yn darparu gwybodaeth reolaidd, gynrychioladol y gellir ei chymharu, sy'n allweddol er mwyn cofnodi data mwyafrif yr unigolion nad ydynt yn gofyn am gymorth nac yn rhoi gwybod am eu profiadau. Mae data o arolygon yn ffordd ddibynadwy o wybod a yw cyfradd y trais yn cynyddu neu'n gostwng a gall hefyd ddarparu gwybodaeth ynghylch chwilio am help ac ymddygiad lle na roddir gwybod am ddigwyddiadau, canlyniadau a risgiau, a gall hefyd lywio gwaith sy'n gysylltiedig â chostau trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol. Er mwyn i'r data fod yn gymaradwy ac yn gadarn mae'n hanfodol fod pob ffynhonnell o ddata gweinyddol a data arolygon yn dilyn yr un diffiniadau ac unedau mesur cyson ar gyfer trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol.

4. Y Cynnig

Ar sail y gwaith hyd yma a'r meini prawf a nodir yn adran 3 rydym wedi cynnig rhestr o 10 dangosydd ar drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol i Gymru. Wrth ddatblygu'r rhestr mae rhai dangosyddion wedi'u cynnwys y byddai angen eu datblygu ymhellach pe cytunid arnynt. Rydym wedi gwneud hyn er mwyn i ni beidio â bod wedi'n cyfyngu gan ffynonellau data sydd ar gael eisoes. Ar ôl yr ymgynghoriad, bydd gwaith datblygu a chostau posib y dangosyddion yn cael eu hystyried yn erbyn meini prawf eraill, gan gynnwys adborth o'r ymgynghoriad, er mwyn cael gweld a ydynt yn ddichonadwy.

4.1 Y rhestr fanwl

Yn y tudalennau nesaf fe welwch fanylion y 10 dangosydd a'r mesurau cysylltiedig posib yr hoffem glywed eich barn arnynt. Rhoddwyd rhif i bob dangosydd (1-10) ac yn y ddogfen hon ceir gwybodaeth am

- Yr hyn sy'n cael ei fesur;
- Sut y caiff ei fesur;
- Ffynhonnell y data y bwriadwn ei ddefnyddio;
- Y rhesymeg a'r rhesymau dros ddewis y dangosydd.

At ddibenion yr ymgynghoriad dylid nodi bod yr holl ddangosyddion yn cael eu trin yn gyfartal, a bod y rhifau wedi'u cynnwys at ddibenion cyfeirio'n unig.

4.2 Crynodeb o'r Dangosyddion

AMCAN 1: Cynyddu ymwybyddiaeth a herio agweddau ynghylch trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol ar draws poblogaeth Cymru
Dangosydd 1: Cynyddu nifer yr achosion y rhoddir gwybod amdanynt o bob math o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol.
Dangosydd 2: Cynyddu ymwybyddiaeth ar draws pob rhan o'r gymdeithas fod pob math o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn annerbyniol.
AMCAN 2: Cynyddu ymwybyddiaeth plant a phobl ifanc o bwysigrwydd perthnasoedd diogel, cyfartal ac iach a'r ffaith fod ymddygiad camdriniol yn anghywir bob amser
Dangosydd 3: Cynyddu ymwybyddiaeth ymhlith plant a phobl ifanc yng Nghymru o bwysigrwydd perthnasoedd diogel, cyfartal ac iach.
Dangosydd 4: Cynyddu ymwybyddiaeth ymhlith plant a phobl ifanc fod cam-drin yn anghywir bob amser.
AMCAN 3: Mwy o ffocws ar ddwyn cyflawnwyr i gyfrif, a darparu ymyriadau a chymorth iddynt newid eu hymddygiad gyda phwyslais ar ddiogelwch y dioddefwr
Dangosydd 5: Sicrhau bod mwy o ddigwyddiadau sy'n gysylltiedig â thrais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn arwain at arestiadau, erlyniadau ac euogfarnau.
Dangosydd 6: Ymyrraeth briodol ar gael i gyflawnwyr .
AMCAN 4: Rhoi blaenoriaeth i ymyrryd yn gynnar ac atal
Dangosydd 7: Sicrhau bod ymyrraeth gynnar effeithiol ar sail tystiolaeth ar gael yn gyfartal i bawb a'u bod yn gallu manteisio'n gyfartal ar y ddarpariaeth.
AMCAN 5: Hyfforddi gweithwyr proffesiynol perthnasol i ddarparu ymatebion effeithiol, amserol a phriodol i ddioddefwyr a goroeswyr
Dangosydd 8: Y rhai mewn swyddi perthnasol yn cael hyfforddiant i adnabod achosion o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol ac ymateb yn briodol iddynt.

AMCAN 6: Rhoi mynediad cyfartal i ddiodefwyr at wasanaethau ledled Cymru, a'r rheini'n wasanaethau holistaidd o ansawdd uchel y darperir adnoddau priodol ar eu cyfer, sy'n seiliedig ar gryfderau, sy'n cael eu harwain gan anghenion ac sy'n ymatebol i rywedd

Dangosydd 9: Sicrhau bod diodefwyr yn cael cymorth priodol.

Dangosydd 10: Cynyddu hyder diodefwyr a mynediad i gyfiawnder.

5. Manylion y Dangosyddion Cenedlaethol ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol, y Mesurau a'r Ffynonellau Data

AMCAN 1: Cynyddu ymwybyddiaeth a herio agweddau ynghylch trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol ar draws poblogaeth Cymru	
Dangosydd 1: Cynyddu nifer yr achosion y rhoddir gwybod amdanynt o bob math o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol	
Mesur 1.1: Nifer y troseddau trais rhywiol / ymosod yn rhywiol a gofnodir gan yr heddlu	
Mesur 1.2: Nifer y digwyddiadau a'r troseddau cam-drin domestig a gofnodir gan yr heddlu	
Mesur 1.3: Nifer y digwyddiadau a'r troseddau Trais ar Sail Anrhydedd a gofnodir gan yr heddlu	
Ffynhonnell y Data	Data Cofnodion Troseddu'r Heddlu
Rhesymeg	Byddwn yn parhau i herio agweddau er mwyn atal trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol rhag digwydd yn y lle cyntaf. Ein bwriad yn y pen draw yw creu cymdeithas nad yw'n goddef trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol. Disgwylir i nifer cynyddol yr ymgyrchoedd codi ymwybyddiaeth ledled poblogaeth Cymru, a hyfforddiant wedi'i dargedu ar gyfer gwasanaethau'r rheng flaen, megis yr heddlu, y gwasanaeth tân ac achub, a gweithwyr proffesiynol addysg ac iechyd, arwain at fwy o ymwybyddiaeth o adnabod achosion o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol, a hyder cynyddol ymhlith dioddefwyr i roi gwybod am y digwyddiadau hyn.
Materion i'w hystyried	Nid yw'n bosib mesur i ba raddau y mae'r nifer cynyddol o achosion y rhoddir gwybod amdanynt i'w briodoli i'r ffaith bod poblogaeth Cymru'n fwy ymwybodol o'r materion hyn a/neu hyfforddiant i staff/staff cymorth y rheng flaen, neu a yw oherwydd bod nifer yr achosion ar gynnydd. Gofynnir i'r ymatebwyr am eu barn am ba mor briodol yw'r dangosyddion a'r mesurau, gan gynnwys a oes dangosyddion eraill mwy priodol a fyddai'n mesur cynnydd yn ymwybyddiaeth pobl, gan gynnwys unrhyw ffynonellau data perthnasol.
Dangosydd 2: Cynyddu ymwybyddiaeth ar draws pob rhan o'r gymdeithas fod pob math o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn	

annerbyniol	
Mesur 2.1: Canran y bobl sy'n meddwl ei bod bob amser yn annerbyniol taro neu roi slap i'w partner	
Mesur 2.2: Canran y bobl sy'n ymwybodol o fentrau Llywodraeth Cymru i leihau trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol	
Ffynhonnell y Data	Arolwg Troseddu Cymru a Lloegr
Rhesymeg	Bydd y dangosyddion a gynigir yn mesur (cyhyd ag y bo hynny'n ymarferol bosib) ymwybyddiaeth o fentrau Llywodraeth Cymru ynghyd ag agweddau at drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol.
Materion i'w hystyried	Mae 3 chwestiwn yn Arolwg Troseddu Cymru a Lloegr sy'n gofyn a yw hi'n dderbyniol taro partner os yw'r partner i) yn achwyn neu'n cwyno o hyd ii) yn fflyrtio gyda phobl eraill neu iii) yn cael perthynas gyda rhywun arall neu'n twyllo. Efallai y bydd angen i ni ystyried rhagor o ymchwil/arolygon untro ehangach o ran ymwybyddiaeth ar draws y boblogaeth fod trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn annerbyniol er mwyn sicrhau y gallwn asesu safbwyntiau ar draws gwahanol grwpiau. Gofynnir i'r ymatebwyr am eu barn am ba mor briodol yw'r dangosyddion a'r mesurau, gan gynnwys a oes dangosyddion eraill mwy priodol a fyddai'n mesur cynnydd mewn ymwybyddiaeth, gan gynnwys unrhyw ffynonellau data perthnasol.

AMCAN 2: Cynyddu ymwybyddiaeth plant a phobl ifanc o bwysigrwydd perthnasoedd diogel, cyfartal ac iach a'r ffaith fod ymddygiad camdriniol yn anghywir bob amser	
Dangosydd 3: Cynyddu ymwybyddiaeth ymhlith plant a phobl ifanc yng Nghymru o bwysigrwydd perthnasoedd diogel, cyfartal ac iach	
Mesur 3.1: Canran/nifer y plant ysgol a'r bobl ifanc yng Nghymru sy'n mynd i sesiynau ymwybyddiaeth (drwy Sbectrwm neu ddarparwyr eraill)	
Ffynhonnell y Data	Data Sbectrwm / CYBLD / Cymorth i Fenywod Cymru
Rhesymeg	Gall trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol gael effaith aruthrol ar blant a phobl ifanc. Gall effeithio ar eu diogelwch, eu hiechyd a'u llesiant, eu cyrhaeddiad addysgol, eu perthynas â theulu a chyfoedion, a'u gallu i fwynhau perthnasoedd iach a hapus sy'n llawn parch yn y dyfodol. Mae'n hollbwysig codi ymwybyddiaeth ymhlith plant a phobl ifanc o gydraddoldeb, parch, a chydysnio os ydym am roi terfyn ar drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol.
Materion i'w	Dangosydd ar gyfer plant a phobl ifanc yw hwn ond

hystyried	mae'r ffynonellau data mwyaf a'r mwyaf dibynadwy yn rhai ar gyfer plant ysgol. Gofynnir i'r ymatebwyr am eu barn am ba mor briodol yw'r mesurau ac a oes ffynonellau data eraill y gellid ac y dylid eu defnyddio i adrodd am holl blant a phobl ifanc Cymru. Plant – diffiniad y dangosydd fyddai hyd at 16 oed Pobl ifanc – diffiniad y dangosydd fyddai dros 16 a hyd at 24 oed.
Dangosydd 4: Cynyddu ymwybyddiaeth ymhlith plant a phobl ifanc fod cam-drin yn anghywir bob amser	
Mesur 4.1: Canran y bobl ifanc sy'n meddwl ei bod bob amser yn annerbyniol taro neu roi slap i'w partner	
Ffynhonnell y Data	Arolwg Troseddu Cymru a Lloegr
Rhesymeg	Gall trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol gael effaith aruthrol ar blant a phobl ifanc. Gall effeithio ar eu diogelwch, eu hiechyd a'u llesiant, eu cyrhaeddiad addysgol, eu perthynas â theulu a chyfoedion, a'u gallu i fwynhau perthnasoedd iach a hapus sy'n llawn parch yn y dyfodol. Mae'n hollbwysig codi ymwybyddiaeth ymhlith plant a phobl ifanc fod cam-drin bob amser yn annerbyniol os ydym am roi terfyn ar drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol.
Materion i'w hystyried	Dangosydd ar gyfer plant a phobl ifanc yw hwn ond dim ond am bobl ifanc fel y'u diffinnir isod y bydd yn adrodd. Gofynnir i'r ymatebwyr am eu barn am ba mor briodol yw'r mesurau ac a oes ffynonellau data eraill y gellid ac y dylid eu defnyddio i adrodd am holl blant a phobl ifanc Cymru. Plant – diffiniad y dangosydd fyddai hyd at 16 oed Pobl ifanc – diffiniad y dangosydd fyddai dros 16 a hyd at 24 oed

AMCAN 3: Mwy o ffocws ar ddwyn cyflawnwyr i gyfrif, a darparu ymyriadau a chymorth iddynt newid eu hymddygiad gyda phwyslais ar ddiogelwch y dioddefwr

Dangosydd 5: Sicrhau bod mwy o ddigwyddiadau sy'n gysylltiedig â thrais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn arwain at arestiadau, erlyniadau ac euogfarnau

Mesur 5.1: Canran yr erlyniadau sy'n gysylltiedig â cham-drin domestig sy'n arwain at euogfarn

Mesur 5.2: Arestiadau fesul 100 o droseddau sy'n ymwneud â cham-drin domestig

Ffynhonnell y Data

Data Gwasanaeth Erlyn y Goron
Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac
Achub Ei Mawrhydi

Rhesymeg

Ni allwn fynd i'r afael yn effeithiol â thrais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol heb weithio i atal cyflawnwyr rhag cam-drin yn y lle cyntaf neu eu dwyn i gyfrif am yr hyn a wnânt.

Os yw codi ymwybyddiaeth yn arwain at roi gwybod am fwy o achosion, yn enwedig rhoi gwybod yn gynnar, yn ogystal â gwell dealltwriaeth o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol, mae'n dilyn y dylai nifer yr erlyniadau gynyddu.

Drwy fesur nifer yr erlyniadau ein nod yw dangos ein bod yn dwyn cyflawnwyr i gyfrif am eu gweithredoedd.

Materion i'w hystyried

Mae cyfiawnder yn faes nad yw wedi'i ddatganoli yn Nghymru ac felly mae y tu hwnt i gwmpas Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015 (y Ddeddf). Er hynny, rhagwelir y bydd gweithio mewn partneriaeth â'r Weinyddiaeth Gyfiawnder, y Swyddfa Gartref, Gwasanaeth Erlyn y Goron a phedwar Heddlu Cymru i godi ymwybyddiaeth a darparu hyfforddiant wedi'i dargedu yn arwain at fwy o arestiadau, erlyniadau ac euogfarnau.

Ni fydd yn gyfan gwbl bosib darparu tystiolaeth fod hyn yn ganlyniad uniongyrchol i gyflwyno'r Ddeddf.

Gofynnir i'r ymatebwyr am eu barn am ba mor briodol yw'r dangosyddion a'r mesurau, gan gynnwys a oes dangosyddion eraill mwy priodol a fyddai'n mesur a oes mwy o sylw'n cael ei roi i ddwyn cyflawnwyr i gyfrif.

Dangosydd 6: Ymyrraeth briodol ar gael i gyflawnwyr	
Mesur 6.1: Ymyrraeth briodol ar gael i gyflawnwyr	
Mesur 6.2: Canran y cyflawnwyr sy'n manteisio ar ymyrraeth	
Ffynhonnell y Data	Cyfraddau aildroseddu Angen ffynhonnell ddata ar gyfer mesur 6.2
Rhesymeg	Rydym yn cydnabod na allwn fynd i'r afael yn effeithiol â thrais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol heb weithio i atal cyflawnwyr rhag cam-drin yn y lle cyntaf ac mae hwn yn faes y mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i'w ddatblygu.
Materion i'w hystyried	Mae rhaglenni ar sail tystiolaeth sydd wedi'u hachredu'n elfen bwysig o atal, ac mae angen i ni gydgrynhoi'r data o'r rhaglenni hyn i lywio gwaith adrodd yn erbyn y dangosydd hwn. Gofynnir i'r ymatebwyr am eu barn am ba mor briodol yw'r dangosyddion a'r mesurau, gan gynnwys a oes dangosyddion eraill mwy priodol a fyddai'n mesur a oes mwy o sylw'n cael ei roi i ddwyn cyflawnwyr i gyfrif.

AMCAN 4: Rhoi blaenoriaeth i ymyrryd yn gynnar ac atal	
Dangosydd 7: Sicrhau bod ymyrraeth gynnar effeithiol ar sail tystiolaeth ar gael yn gyfartal i bawb a'u bod yn gallu manteisio'n gyfartal ar y ddarpariaeth.	
Mesur 7.1: Nifer yr achosion a drafodir mewn Cynadleddau Amlasiantaeth Aseu Risg yng Nghymru	
Mesur 7.2: Nifer yr achosion a gyfeirir at Gynghorwyr Annibynnol ar Drais Domestig (atgyfeiriadau ac ailatgyfeiriadau)	
Mesur 7.3: Nifer y Gorchmynion Amddiffyn rhag Priodas dan Orfod	
Mesur 7.4: Nifer y Gorchmynion Amddiffyn rhag Anffurfio Organau Cenhedlu Benywod	
Mesur 7.5: Nifer yr atgyfeiriadau diogelu i'r rhai sydd mewn perygl o Anffurfio Organau Cenhedlu Benywod	
Ffynhonnell y Data	Data Safelives Data'r Weinyddiaeth Gyfiawnder Data Iechyd Cyhoeddus Cymru Data Diogelu Data'r Hwb Cymorth Amlasiantaeth
Rhesymeg	Mae ymyrraeth gynnar yn hollbwysig er mwyn atal trais rhag gwaethygu ac er mwyn lleihau niwed i ddioddefwyr a'u plant. Mae adnabod trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol cyn gynted â phosib ac ymateb yn briodol er mwyn lleihau'r effaith a'r niwed yn hanfodol er mwyn cyflawni dibenion atal, amddiffyn a chymorth y Strategaeth Genedlaethol.

Materion i'w hystyried	Efallai na fydd mesur 7.1 yn fesur priodol ar gyfer ymyrraeth gynnar oherwydd os yw achos wedi cyrraedd Cynhadledd Amlasiantaeth Asesu Risg mae hynny at ei gilydd yn awgrymu bod risg uchel i'r dioddefwr. Gofynnir i'r ymatebwyr am eu barn am ba mor briodol yw'r dangosyddion a'r mesurau, gan gynnwys a oes dangosyddion eraill mwy priodol a fyddai'n mesur y dangosydd a gynigir.

AMCAN 5: Hyfforddi gweithwyr proffesiynol perthnasol i ddarparu ymatebion effeithiol, amserol a phriodol i ddiodefwyr a goroeswyr	
Dangosydd 8: Y rhai mewn swyddi perthnasol yn cael hyfforddiant i adnabod achosion o drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol ac ymateb yn briodol iddynt	
Mesur 8.1: Nifer y gweithwyr proffesiynol sy'n cwblhau grwpiau perthnasol y Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol	
Mesur 8.2: Nifer a chanran y gweithwyr proffesiynol sy'n cwblhau hyfforddiant perthnasol	
Ffynhonnell y Data	Y Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol
Rhesymeg	Mae angen i ni ddarparu tystiolaeth fod gweithwyr proffesiynol ar draws yr holl awdurdodau perthnasol (byrddau iechyd lleol, awdurdodau lleol, ymddiriedolaethau'r GIG a'r Gwasanaethau Tân ac Achub) yn cael cymorth i wella eu dealltwriaeth a'u gwybodaeth am drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol, a fydd yn arwain at ymateb yn well i ddatgeliadau. Mae'r Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol wedi'i gynllunio a'i roi ar waith i wneud yn union hynny. Mae nifer o gyrsiau hyfforddi perthnasol a phriodol eraill wedi'u datblygu a'u rhoi ar waith ledled y sector arbenigol trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol ac mae angen adrodd yn erbyn y rhain hefyd. Disgwylir i'r ffaith bod y dangosydd hwn wedi'i gynnwys sicrhau y gallwn nid yn unig adrodd yn erbyn gweithredu'r Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol ond hefyd bob hyfforddiant perthnasol arall.
Materion i'w hystyried	Er ein bod wedi nodi ffynhonnell berthnasol y data ar gyfer mesur 8.1, nid ydym eto wedi nodi ffynhonnell ddata ar gyfer 8.2. Bydd llawer o wasanaethau arbenigol trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn

	cydgrynhoi'r data am yr hyfforddiant y maent yn ei ddarparu, ond mae angen i ni sicrhau nad ydym yn cyfrif y data hwn ddwywaith, os yw'r hyfforddiant hwnnw hefyd yn rhan o'r Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol ac felly'n cael ei gofnodi o dan fesur 8.1. Bydd angen i unrhyw gynigion ar gyfer ffynonellau data a argymhellir ddangos eu bod y tu allan i'r Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol. Gofynnir i'r ymatebwyr am eu barn am ba mor briodol yw'r dangosyddion a'r mesurau, gan gynnwys a oes dangosyddion eraill mwy priodol a fyddai'n mesur y dangosydd a gynigir.
AMCAN 6: Rhoi mynediad cyfartal i ddiodefwyr at wasanaethau ledled Cymru, a'r rheini'n wasanaethau holistaidd o ansawdd uchel y darperir adnoddau priodol ar eu cyfer, sy'n seiliedig ar gryfderau, sy'n cael eu harwain gan anghenion ac sy'n ymatebol i rywedd	
Dangosydd 9: Sicrhau bod diodefwyr yn cael cymorth priodol	
Mesur 9.1: Nifer yr atgyfeiriadau i lochesi neu wasanaethau cymunedol eraill	
Ffynhonnell y Data	Ffynhonnell y data i'w gytuno
Rhesymeg	Gall darparu cymorth i bobl y mae trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn effeithio arnynt fod yn fater cymhleth, oherwydd gall profiadau ac anghenion pobl fod yn wahanol iawn. Mae angen i ni hybu diwylliant cefnogol, a hefyd, law yn llaw â hynny, ystod o'r gwasanaethau a all ymateb orau i anghenion unigolion a theuluoedd. Mae gan wasanaethau cyhoeddus, sefydliadau cymunedol a gwirfoddol a gwasanaethau arbenigol annibynnol trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol i gyd ran allweddol i'w chwarae wrth ddarparu ystod o opsiynau cymorth. Bydd cydweithio'n fodd o sicrhau bod mwy o bwyslais yn cael ei roi ar ddarparu gwasanaethau ac yn hwyluso gwell gwerth am arian a hyblygrwydd o ran gwasanaethau sy'n cael eu hariannu i fodloni'r angen yn lleol. Diben y dangosydd hwn yw cofnodi'r cymorth sy'n cael ei ddarparu ledled Cymru.
Materion i'w hystyried	Mae'n bosib y caiff y dangosydd a/neu'r mesur hwn ei ddiweddarw wedi i Adolygiad Canolfan Polisi Cyhoeddus Cymru o lochesi a Chanolfannau Atgyfeirio Ymosodiadau Rhywiol, a gyhoeddwyd yn ddiweddar, ddirwyn i ben. Bydd angen i unrhyw gynigion ar gyfer ffynonellau

	data a argymhellir ddangos eu bod y tu allan i'r Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol. Mae angen i ni ddod o hyd i ffordd gyson o gofnodi, mesur ac adrodd am safbwyntiau goroeswyr wrth gael gafael ar gymorth. Gofynnir i'r ymatebwyr am eu barn am ba mor briodol yw'r dangosyddion a'r mesurau, gan gynnwys a oes dangosyddion eraill mwy priodol a fyddai'n mesur y dangosydd a gynigir.
Dangosydd 10: Cynyddu hyder dioddefwyr a mynediad i gyfiawnder	
Mesur 10.1: Canran y rhai sydd wedi dioddef camdriniaeth gan bartneriaid sy'n teimlo'n fodlon neu'n weddol fodlon â'r canlyniad yn sgil eu profiad gyda'r heddlu a Gwasanaeth Eryl y Goron.	
Ffynhonnell y Data	Arolwg Troseddu Cymru a Lloegr
Rhesymeg	Gall darparu cymorth i bobl y mae trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn effeithio arnynt fod yn fater cymhleth, oherwydd gall profiadau ac anghenion pobl fod yn wahanol iawn. Mae angen i ni hybu diwylliant cefnogol, a hefyd, law yn llaw â hynny, ystod o'r gwasanaethau a all ymateb orau i anghenion unigolion a theuluoedd. Rydym yn gwybod bod sut y mae gwasanaethau'n cael eu darparu yr un mor bwysig â beth sy'n cael ei ddarparu. Mae angen ymatebion amserol sy'n ymateb i anghenion niferus heb farnu. Mae angen i ni helpu goroeswyr i gael gafael ar wasanaethau, sy'n aml yn broses gymhleth, a'u helpu i ddatblygu strategaethau ymdopi cadarnhaol, a grymuso a galluogi pobl i'w hamddiffyn eu hunain. Bydd y dangosydd hwn yn caniatáu i ni fesur bodlonrwydd goroeswyr.
Materion i'w hystyried	Bob tair blynedd yn unig y gofynnir y cwestiwn hwn (cafodd ei ofyn yn 2018 a chyn hynny yn 2015) a gall maint y samplau fod yn fach. Dylid ystyried a oes ffynhonnell wahanol o ddata y gellid ei defnyddio i gofnodi hyn. Mae angen i ni ddod o hyd i ffordd gyson o gofnodi, mesur ac adrodd am safbwyntiau goroeswyr wrth gael gafael ar gymorth. Gofynnir i'r ymatebwyr am eu barn am ba mor briodol yw'r dangosyddion a'r mesurau, gan gynnwys a oes dangosyddion eraill mwy priodol a fyddai'n mesur y dangosydd a gynigir.

5.1 Y cyfyngiadau a nodwyd

Mae'r data sydd ar gael i fesur y dangosyddion yn cyfyngu ar yr hyn y gellir ei gynnwys yn y dangosyddion cenedlaethol. Rhan o'n gwaith wrth ymgynghori ar y dangosyddion, felly, fydd nodi a oes ffynonellau data eraill nad ydym wedi'u nodi eto, neu a allwn ddatblygu ffynonellau data newydd i'w cynnwys yn y dangosyddion cenedlaethol yn y dyfodol.

5.2 Cwestiynau Ymgynghori Penodol

Cwestiwn 1	A ydych yn cytuno neu'n anghytuno bod y gyfres o ddangosyddion a gynigir, gyda'i gilydd, yn asesu'n llawn a oes cynnydd yn cael ei wneud tuag at gyflawni'r Amcanion a amlinellir yn y Strategaeth Genedlaethol ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol? Esboniwch eich ateb.	Cytuno'n gryf Cytuno Anghytuno Anghytuno'n gryf
Cwestiwn 2	A oes unrhyw rai o'r dangosyddion a gynigir yr ydych yn meddwl y gellid eu gwella? Os felly, rhestrwch y rhai yr ydych yn meddwl y gellid eu gwella a nodwch pa welliannau y byddech yn eu hawgrymu. Mae'n rhaid i chi ystyried y meini prawf a nodir yn Adran 3 wrth gynnig gwelliant.	Oes/Nac oes
Cwestiwn 3	A oes unrhyw rai o'r dangosyddion a gynigir yr ydych yn meddwl y dylid eu hepgor? Os felly, rhestrwch y rhai yr ydych yn meddwl y dylid eu hepgor a dywedwch pam. Mae'n rhaid i chi ystyried y meini prawf a nodir yn Adran 3 wrth gynnig dangosydd i'w ddileu.	Oes/Nac oes
Cwestiwn 4	A oes unrhyw ddangosyddion eraill rydych yn meddwl y dylid eu cynnwys? Os felly, cwblhewch y templed a ddarperir. Mae'n rhaid i chi ystyried y meini prawf a nodir yn Adran 3 wrth gynnig dangosydd newydd.	Oes/Nac oes
Cwestiwn 5	Sut ydych chi'n meddwl y dylem roi gwybod i bobl a chymunedau Cymru am y dangosyddion cenedlaethol ar drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol?	

Cwestiwn 6	A yw'r mesurau a gynigir yn briodol ar gyfer adrodd yn erbyn y dangosyddion cenedlaethol arfaethedig ar drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol? Os nad ydynt, rhestrwch y rhai yr ydych yn meddwl sy'n amhriodol a nodwch pa fesurau a ffynonellau data y byddech yn eu hawgrymu. Mae'n rhaid i chi ystyried y meini prawf a nodir yn Adran 3 wrth gynnig mesur newydd.	Ydynt / Nac ydynt
Cwestiwn 7	A ydych yn gwybod am unrhyw fylchau yn y data? Os felly, nodwch beth yw'r bylchau hynny.	Ydw / Nac ydw
Cwestiwn 8	A oes unrhyw feysydd y byddai'n dda o beth gwneud rhagor o ymchwil iddynt (h.y. y tu hwnt i gwmpas fframwaith y dangosyddion hyn)? Os felly, nodwch pa feysydd y mae angen ymchwilio iddynt.	Oes / Nac oes
Cwestiwn 9	Hoffem wybod eich barn ar yr effeithiau y byddai'r Dangosyddion Cenedlaethol Drafft ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol yn eu cael ar yr iaith Gymraeg, yn benodol ar cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. Pa effeithiau rydych chi'n credu y byddai? Sut y gellid gynyddu effeithiau positif a lliniaru effeithiau negyddol?	
Cwestiwn 10	Eglurwch hefyd os gwelwch yn dda sut rydych chi'n credu y gall y polisi arfaethedig Dangosyddion Cenedlaethol Drafft ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol gael ei lunio neu ei addasu er mwyn: [cael effeithiau positif ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg; a peidio â chael effeithiau andwyol ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	
Cwestiwn 11	Rydym wedi gofyn nifer o gwestiynau penodol. Os oes gennych unrhyw faterion cysylltiedig nad ydyn ni wedi mynd i'r afael â nhw, defnyddiwch y lle hwn i wneud hynny.	

Atodiad A: Ffurflen Ymateb i'r Ymgynghoriad

Rhowch bennawd yn ymwneud â'r cwestiynau

Ffurflen Ymateb

i'r Ymgynghoriad

Eich enw:

Sefydliad (lle bo'n berthnasol):

E-bost / rhif ffôn:

Eich cyfeiriad:

Cwestiwn 1	A ydych yn cytuno neu'n anghytuno bod y gyfres o ddangosyddion a gynigir, gyda'i gilydd, yn asesu'n llawn a oes cynnydd yn cael ei wneud tuag at gyflawni'r Amcanion a amlinellir yn y Strategaeth Genedlaethol ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol?
Cwestiwn 2	A oes unrhyw rai o'r dangosyddion a gynigir yr ydych yn meddwl y gellid eu gwella? Gofynnir i chi gadarnhau eich bod wedi defnyddio'r templed a ddarperir yn Atodiad B.
Cwestiwn 3	A oes unrhyw rai o'r dangosyddion a gynigir yr ydych yn meddwl y dylid eu hepgor?
Cwestiwn 4	A oes unrhyw ddangosyddion eraill rydych yn meddwl y dylid eu cynnwys? Gofynnir i chi gadarnhau eich bod wedi defnyddio'r templed a ddarperir yn Atodiad B.
Cwestiwn 5	Sut ydych chi'n meddwl y dylem roi gwybod i bobl a chymunedau Cymru am y dangosyddion cenedlaethol ar drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol?
Cwestiwn 6	A yw'r mesurau a gynigir yn briodol ar gyfer adrodd yn erbyn y dangosyddion cenedlaethol arfaethedig ar drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol? Ydynt / Nac ydynt
Cwestiwn 7	A ydych yn gwybod am unrhyw fylchau yn y data?

Cwestiwn 8	A oes unrhyw feysydd y byddai'n dda o beth gwneud rhagor o ymchwil iddynt (h.y. y tu hwnt i gwmpas fframwaith y dangosyddion hyn)?
Cwestiwn 9	Hoffem wybod eich barn ar yr effeithiau y byddai'r Dangosyddion Cenedlaethol Drafft ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol yn eu cael ar yr iaith Gymraeg, yn benodol ar cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. Pa effeithiau rydych chi'n credu y byddai? Sut y gellid gynyddu effeithiau positif a lliniaru effeithiau negyddol?
Cwestiwn 10	Eglurwch hefyd os gwelwch yn dda sut rydych chi'n credu y gall y polisi arfaethedig Dangosyddion Cenedlaethol Drafft ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol gael ei lunio neu ei addasu er mwyn: [cael effeithiau positif ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg; a peidio â chael effeithiau andwyol ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.
Cwestiwn 11	Rydym wedi gofyn nifer o gwestiynau penodol. Os oes gennych unrhyw faterion cysylltiedig nad ydyn ni wedi mynd i'r afael â nhw, defnyddiwch y lle hwn i wneud hynny: Rhowch eich sylwadau yma:

Mae ymatebion i ymgynghoriadau yn debygol o gael eu gwneud yn gyhoeddus, ar y rhynggrwyd neu mewn adroddiad. Os byddai'n well gennych i'ch ymateb aros yn ddiennw, ticiwch yma.

Atodiad B: Defnyddiwch y templed hwn os ydych am newid dangosydd, neu os ydych am ddisodli un o'r dangosyddion a gynigir neu gynnig dangosydd ychwanegol. (Dylech lenwi un ffurflen i bob dangosydd.)

A yw'r dangosydd rydych yn ei gynnig yn disodli un o'r dangosyddion neu'n gwella un o'r dangosyddion? Ticiwch un blwch:

Disodli *Gwella Newydd

*Gall gwelliannau gynnwys newidiadau i fesurau a gynigir neu newidiadau i ffynonellau data neu gynnig rhai ychwanegol

Pa ddangosydd mae'r dangosydd rydych yn ei gynnig yn ei wella neu'n ei ddisodli?

Beth yw enw'r dangosydd newydd neu'r dangosydd sy'n disodli un arall?

Beth yw'r mesur(au) rydych yn eu cynnig ar gyfer y dangosydd sy'n disodli un arall?

Beth yw ffynhonnell y data ar gyfer y mesur hwn?

Pa un o'r 6 Amcan yn y Strategaeth Genedlaethol ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol y mae'r dangosydd newydd, neu'r dangosydd wedi'i wella, neu'r dangosydd sy'n disodli un arall, yn adrodd yn ei erbyn?

Esboniwch pam mai'r dangosydd hwn sy'n mesur orau Amcan y Strategaeth Genedlaethol ar Drais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol yn unol â'r meini prawf a nodir yn Adran 3.